

Correctievoorschrift VWO

2022

tijdvak 1
vrijdag 06 mei
07.30 - 11.00 uur

Nederlands

Verwerken scores

Verwerk de scores van alle kandidaten in het online AWP-programma.
De scores moeten uiterlijk vrijdag 3 juni 2022 om 12.00 uur ingevuld zijn.

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Een beoordelingsmodel

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 30, 31 en 32 van het Landsbesluit eindexamens vwo-havo-vsbo d.d. 23-06-2008, PB 2008 no 54.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van bovenvermelde artikelen van het Landsbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het ETE (Examenbureau).
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het ETE (Examenbureau).
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;

- 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
- 3.4 indien slechts een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
- 3.5 indien meer dan een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd worden, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
- 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan een antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar een keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dit examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij dient de fout of onvolkomenheid wel mede te delen aan het ETE. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen door het ETE rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer. Dit cijfer kan afgelezen worden uit omzettingstabellen die beschikbaar worden gesteld na bepaling van de definitieve cesuur door het ETE.

3 Vakspecifieke regels

Voor het vak Nederlands VWO zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

1 Teksten met vragen

- 1.1 Bij de beoordeling van antwoorden op open vragen worden, gelet op de aard van de opgaven, geen punten afgetrokken voor spelfouten. Voor idiomatische en grammaticale oneffenheden geldt hetzelfde, tenzij het antwoord er minder juist of zelfs fout door wordt.
- 1.2 Bij enkele open vragen wordt aangegeven dat de kandidaat zich aan een bepaalde antwoordlengte moet houden. Indien de kandidaat bij een dergelijke vraag een antwoord geeft dat inhoudelijk volledig goed is en dat strikt, dus zonder enige overschrijding, binnen de gegeven antwoordlengte valt, *kan* daarvoor een extra deelscore van 1 scorepunt toegekend worden. Dit wordt in het beoordelingsmodel aangegeven.

2 Samenvatting

- 2.1 De beoordeling van de samenvatting geschiedt aan de hand van een overzicht van de in de opdracht gevraagde informatie-elementen.
- 2.2 Bij het toekennen van het aantal scorepunten aan de informatie-elementen dient gelet te worden op de inhoud, samenhang en formulering:
  - Inhoud: de informatie-elementen dienen inhoudelijk correct te worden weergegeven.
  - Samenhang: indien de kandidaat een aantoonbaar onjuist verband legt tussen twee informatie-elementen, dienen aan één van beide, afhankelijk van de gemaakte fout, geen punten te worden toegekend.
  - Formulering: de weergave van de informatie-elementen moet begrijpelijk zijn voor een lezer die de uitgangstekst niet kent en moet bestaan uit goedlopende zinnen die een doorlopend geheel vormen (eventueel in enkele alinea's). De samenvatting mag dus niet als puntsgewijze opsomming of in telegramstijl genoteerd zijn. Voor een informatie-element dat geheel in telegramstijl is weergegeven, dienen geen scorepunten te worden toegekend.
- 2.3 Voor spelfouten worden geen punten afgetrokken. Hetzelfde geldt voor idiomatische en grammaticale oneffenheden, tenzij een inhoudselement er minder juist, minder volledig of zelfs fout door wordt.
- 2.4 Het is de kandidaat toegestaan het genoemde maximumaantal woorden in de samenvattingsopgave met 10% van het aantal toegestane woorden te overschrijden. Indien door de kandidaat het aantal toegestane woorden met meer dan 10% wordt overschreden, worden voor de grotere overschrijding per vijf woorden 2 scorepunten afgetrokken. Zie verder het beoordelingsmodel.

Voor dit centraal schriftelijk examen Nederlands VWO eerste tijdvak 2022 kunnen maximaal 50 scorepunten worden behaald. Het examen bestaat uit een tekst met 21 vragen en een tekst met een samenvattingsopdracht.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores

Let op: Aan het juiste antwoord op de meerkeuzevraag die betrekking heeft op de hoofdgedachte van de tekst worden 2 scorepunten toegekend (vraag 19).

Aan het juiste antwoord op de andere meerkeuzevragen wordt 1 scorepunt toegekend.

Alle open vragen moeten in het Nederlands beantwoord zijn.

De antwoorden en de samenvatting dienen uiteraard beoordeeld te worden op basis van hetgeen in de Algemene regels, met name 2.3, en in de Vakspecifieke regels, met name 3.2.2, vermeld wordt.

Tekst 1 Zo overleeft u dit jaar de familiediners

1 C

2 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist antwoord:

Haar familie discussieert op een oneerlijke manier. / Haar familie gebruikt drogredenen. / Haar familie gebruikt niet voldoende onderbouwde uitspraken bij het discussiëren. / Haar familie discussieert slecht.

NB: Alleen de eerste 10 woorden beoordelen.

3 C

4 C

5 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord:

- In de jaren negentig /Vroeger accepteerde het publiek veel gedurfde/gewaagde uitspraken/situaties. 1
- Nu staat men klaar om alles te bekritisieren. 1
- Inhoudelijk volledig juist antwoord, niet langer dan 25 woorden. 1

NB: Uit het antwoord moet blijken dat er een tegenstelling is tussen vroeger en nu én een tegenstelling tussen accepteren en bekritisieren.

Indien het voorbeeld van de film/politiek wordt gebruikt: 0 punten

6 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord:

Ook deze onderwerpen zijn gevoelig / discutabel geworden. Alles kan een controversieel onderwerp worden. / Gevoelige onderwerpen waarbij mensen verschillende meningen hebben. / Er zijn geen veilige onderwerpen meer.

NB: Alleen de eerste 10 woorden beoordelen.

Vraag	Antwoord	Scores

7 C

8 B

9 maximumscore 2

- opsommend verband 1
- De alinea's noemen elk een factor die een gezonde/zinnige/goede discussie in de weg staat. / De alinea's noemen elk een negatief aspect van de mens in een discussie. 1

Indien alleen genoteerd: ... noemen elk een factor/aspect, geen punt toekennen.

NB: Alleen de eerste 20 woorden beoordelen.

10 B

11 B

12 B

13 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord:

- slinkse/gemene/valse/achterbakse/oneerlijke 1
- manieren /tactiek die men toepast bij het discussiëren / manieren van discussiëren 1

14 D

15 maximumscore 1

Deel 4

16 C

17 maximumscore 3

bewering	juist	onjuist
1		X
2		X
3		X
4	X	
5	X	

Indien 5 kruisjes juist 3

Indien 4 of 3 juist 2

Indien 2 of 1 juist 1

18 A

19 maximumscore 2

C (let op: dit is de hoofdgedachtevraag, dus 2p of 0p hier)

Vraag	Antwoord	Scores

20 maximumscore 2

- familieruzie om een politiek/gevoelig onderwerp / politieke / gevoelige onderwerpen om te vermijden bij familielidners 1
- de behoefte de ruzie bij te leggen / oplossing zoeken voor verhitte discussies / de focus leggen op iets positiefs 1

NB: Alleen de eerste 10 woorden per overeenkomst beoordelen.

21 maximumscore 2

- De familie van Linneman gaat de ruzie uit de weg. 1
- De familie Deckwitz heeft de meningsverschillen laten escaleren. 1

Of

- De familie van Linneman komt nog bij elkaar. 1
- De familie Deckwitz ziet elkaar niet meer. 1

NB: Alleen de eerste 25 woorden beoordelen.

Tekst 2 Westerse vuile was

22 maximumscore 20

*In een goede samenvatting (200 woorden) moeten de volgende informatie-elementen opgenomen zijn. Verdeling van de deelscorepunten over de verschillende elementen is hierbij aangegeven. Het onderstaande is een voorbeelduitwerking. **Uitwerkingen in andere bewoordingen met gelijke strekking zijn uiteraard ook mogelijk.***

Verschijsel en probleem (max 6p)

- Wanneer we uitgekeken raken op onze kleren / Oude kleren worden weggedaan / Door fast fashion 1
- doneren wij deze (aan goede doelen). 1
- Liefdadigheidsorganisaties / Goede doelen verkopen/gebruiken deze kleding(stukken) voor hun ontwikkelingsprojecten. 1
- Maar / Helaas is / Het probleem hierbij is 1
- (dat) de aanvoer van (afgedankte) kleding is zo groot / (dat) er is sprake van massale / miljoenen kledingdonatie, 1
- (zo)dat miljoenen kledingstukken worden verscheept naar Afrika. 1

Oorzaak (max 2p)

- Er is een vertekend beeld van Afrika als zorgenkindje / We zien Afrika als hulpbehoevend. 1
- De op Afrika gerichte liefdadigheid / donatiedrang van kleding is enorm toegenomen. 1

Vraag	Antwoord	Scores

Gevolgen

(max 6p)

- Voor het weggeven van afgedankte kleding geldt dat het verlichting biedt, / Het doneren van afgedankte kleding biedt verlichting, 1
- maar / tegelijkertijd verlamt het de Afrikaanse productie. 1
- De Afrikaanse kleding- en textielindustrie is hierdoor / door deze gedoneerde kleding flink gekrompen. 1
- Tegen de toenemende tweedehandskledingmarkt kan niemand op. / Lokale handelaren maken geen kosten en hun prijzen zijn veel lager dan die van de plaatselijke textielproducerende bedrijven. 1
- Voor de kleinere textielbedrijven (en naaiateliers) is de concurrentiestrijd bij voorbaat een verloren zaak / is er geen concurrentie mogelijk. / De informele textielindustrie is hierdoor dan ook enorm gekrompen. 1
- Ook de formele textielsector heeft aan productiekraft ingeleverd. / Ook de werkgelegenheid in de formele textielindustrie is met meer dan de helft afgenomen. 1

Nieuw probleem

(max 2p)

- (Goedkope) Chinese namaak mengt zich (nu ook) in de strijd om de Afrikaanse kledingmarkt. / China bemoeit zich met de Afrikaanse kledingmarkt. / Er is sprake van Chinese inmenging op de Afrikaanse kledingmarkt. 1
- Dit is voor sommige op Afrika gerichte textielbedrijven een even groot probleem als de *goodwill dumping*. 1

Kanttekening milieu

(max 3p)

- Ook het milieu lijdt onder de goedbedoelde kledingdonaties. / De kledingindustrie is niet milieubewust. 1
- Veel kleding (belandt alsnog in de vuilnisbak en) wordt verbrand. 1
- Daar komt bij dat het transport naar Afrika milieuvervuilend is. / Het transport zorgt voor een aanzienlijke ecologische voetafdruk. 1

Voorwaarde

(max 1p)

- Om de (authentieke) Afrikaanse kledingindustrie te behouden, is het noodzakelijk dat de overheden de markt beter beschermen (tegen westerse kledingdonaties én tegen Chinese namaak). 1

Regeling met betrekking tot woordgrensoverschrijding (200 woorden) van de samenvatting

Tel het exacte aantal woorden. Voor de eerste overschrijding met 20 woorden dienen geen scorepunten te worden afgetrokken. Voor elke volgende overschrijding dienen per 5 woorden steeds 2 scorepunten te worden afgetrokken tot een maximum van 20 scorepunten. De toepassing van de aftrekregeling kan nooit leiden tot een negatieve score bij deze samenvattingsopgave. De minimumscore voor de opdracht is 0.

Vraag	Antwoord	Scores

Schematisch:

<i>t/m 220 woorden:</i>	<i>0 scorepunten aftrek</i>
<i>221 - 225 wrd:</i>	<i>2 scorepunten aftrek</i>
<i>226 - 230 wrd:</i>	<i>4 scorepunten aftrek</i>
<i>231 - 235 wrd:</i>	<i>6 scorepunten aftrek</i>
<i>236 - 240 wrd:</i>	<i>8 scorepunten aftrek</i>
<i>241 - 245 wrd:</i>	<i>10 scorepunten aftrek</i>
<i>246 - 250 wrd:</i>	<i>12 scorepunten aftrek</i>
<i>251 - 255 wrd:</i>	<i>14 scorepunten aftrek</i>
<i>256 - 260 wrd:</i>	<i>16 scorepunten aftrek</i>
<i>261 - 265 wrd:</i>	<i>18 scorepunten aftrek</i>
<i>266 wrd en meer:</i>	<i>20 scorepunten aftrek</i>